

Sygnatura akt I C 12/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 12 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Łęczycy, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wojciech Wysoczyński

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Retkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 marca 2022 r. w Ł.

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w (...) (S.)

przeciwko A. W.

o zapłatę

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.693,92 (dwóch tysięcy sześciuset dziewięćdziesięciu trzech złotych dziewięćdziesięciu dwóch groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 2.100 zł (dwóch tysięcy stu złotych zero groszy) od dnia 11 listopada 2019 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1,117 (jeden tysiąc złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się nakazu do dnia zapłaty

sygn. akt I C 12/22

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 sierpnia 2022 r. powód (...) z siedzibą w S., zastępowany przez zawodowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o zasądzenie od pozwanego A. W. kwoty 2693, 92 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 11 listopada 2019 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwany zawarł z pierwotnym wierzycielem umowę pożyczki w kwocie 2100 zł w dniu 11 października 2019 r. Prowizja za udzieloną pożyczkę wynosiła 576, 66 zł, zaś odsetki kapitałowe 17, 26 zł. Pierwotny wierzyciel dokonał cesji wskazanej wierzytelności na rzecz (...) z siedzibą w T., ten zaś zbył przedmiotową wierzytelność na rzecz powoda.

/pozew, k. 2 – 3/

W sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany, zastępowany przez zawodowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości, wnosząc o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda, kwestionując fakt skutecznego przejścia wierzytelności na powoda. Zakwestionował ponadto fakt zawarcia umowy pożyczki oraz otrzymania przez pozwanego środków z tego tytułu. W ocenie pozwanego powód nie wykazał także legitymacji biernej po stronie pozwanego, nie przedstawiając dowodów na akceptację przez pozwanego umowy.

/sprzeciw, k. 75 – 76/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

dnia 11 października 2019 r. pozwany A. W. zawarł z (...) sp. z o.o. umowę pożyczki nr (...). Całkowitą kwotę pożyczki określono na 2100 zł, określając termin spłaty na 10 listopada 2019 r. Prowizję określono na 576, 66 zł, zaś odsetki kapitałowe łącznie na kwotę 17, 26 zł. Całkowita kwota do spłaty wynosiła więc 2693, 92 zł.

Zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 umowy w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie pożyczkodawca jest upoważniony do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie.

/umowa pożyczki, k. 7 – 16/

Dnia 14 października 2019 r. (...) sp. z o.o. dokonał przelewu na rachunek bankowy pozwanego kwoty 2100 zł z tytułu wskazanej wyżej umowy pożyczki.

/potwierdzenie transakcji, k. 17/

Dnia 14 lutego 2020 r. (...) sp. z o.o. zawarł umowę cesji wierzytelności z (...) z siedzibą w T., mocą której cedent przeniósł na cesjonariusza wierzytelności określone w załączniku nr 1 do wskazanej umowy, za określoną w umowie cenę.

/umowa cesji, k. 18 – 20/

Pod pozycją nr 122 wskazanego załącznika nr 1 do umowy z dnia 14 lutego 2020 r. wyszczególniono wierzytelność przysługującą cedentowi wobec A. W. z pożyczki nr (...).

/załącznik, k. 24/

Dnia 12 lipca 2019 r. (...) z siedzibą w Z. (S.) zawarł (jako cesjonariusz) z (...) z siedzibą w T. (cedentem) ramową umowę przelewu wierzytelności. Zgodnie ze wskazaną umową cesjonariusz zobowiązał się do nabywania wierzytelności podawanych do informacji cesjonariusza w pliku danych każdorazowo przed dniem cesji.

Dnia 25 lutego 2020 r. (...) z siedzibą w Z. (S.) zawarł z (...) z siedzibą w T. umowę cesji nr (...) – mocą której nabył wierzytelności wymienione w załączniku nr 1 do umowy. Pod pozycją nr 122 wskazanego załącznika nr 1 do umowy z dnia 25 lutego 2020 r. wyszczególniono wierzytelność przysługującą cedentowi wobec A. W. z pożyczki nr (...).

W piśmie z dnia 10 marca 2020 r. cedent oświadczył, że cesjonariusz uiszczył cenę za zakup wskazanych wierzytelności, co skutkowało ich przejściem na cesjonariusza.

/umowa ramowa, k. 25 – 29; umowa nr (...), k. 22; załącznik nr 1, k. 23; oświadczenie, k. 24/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dowodów. Sąd uznał za wiarygodne przywołane dowody z dokumentów, albowiem brak było okoliczności i jakichkolwiek dowodów przeciwnych, które podważyłyby ich moc dowodową.

Pozwany został wezwany na rozprawę celem przesłuchania, jednakże nie stawiał się i nie usprawiedliwił swojej nieobecności.

Sąd zważył, co następuje:

powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zawarta przez pozwanego oraz pierwotnego wierzyciela – (...) sp. z o.o. umowa była umową pożyczki (regulowaną w tytule XIX księgi trzeciej kc), którą zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1083) uważa się za umowę o kredyt konsumencki. Była to ponadto umowa

o kredyt konsumencki zawierana na odległość w rozumieniu art. 5 pkt. 13 wskazanej ustawy. Zgodnie ze wskazanym przepisem umowa o kredyt konsumencki zawierana na odległość to umowa o kredyt konsumencki zawierana z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, o której mowa w ustawie z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. z 2012 r. poz. 1225). Pozwanemu bez wątpienia przysługiwał status konsumenta w rozumieniu art. 221 kc. Był bowiem osobą fizyczną, a dokonana czynność prawna niezwiązana bezpośrednio z jego działalnością gospodarczą lub zawodową została dokonana z przedsiębiorcą.

Umowa została zawarta bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. Taka forma zawarcia umowy była zgodna z art. 2 ust. 4 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 344) stanowiącym, iż świadczenie usługi drogą elektroniczną to wykonanie usługi świadczonej bez jednoczesnej obecności stron (na odległość), poprzez przekaz danych na indywidualne żądanie usługobiorcy, przesyłanej i otrzymywanej za pomocą urządzeń do elektronicznego przetwarzania, włącznie z kompresją cyfrową, i przechowywania danych, która jest w całości nadawana, odbierana lub transmitowana za pomocą sieci telekomunikacyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne. Pozaodsetkowe koszty kredytu nie przekroczyły kwoty wyliczonej według art. 36a ust 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

W zawartej umowie pożyczki pozwany zobowiązał się do spłaty kwoty 2693, 92 zł do dnia 10 listopada 2019 r. Zgodnie z umową od dnia następującego po wskazanym dniu wierzyciel miał prawo naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie określonych w art. 481 § 2¹ kc, tj. dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

Zgodnie z art. 353 § 1 kc zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Ponadto zgodnie z art. 354 § 1 kc dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Pozwany ciężącego na nim obowiązku nie spełnił, w związku z czym powództwo było zasadne. Na zasądzoną sumę złożyły się: kwota 2100 zł tytułem zwrotu udzielonej pożyczki, odsetki kapitałowe w kwocie 17, 26 zł, prowizja w kwocie 576, 66 zł – łącznie 2 693, 92 zł. Kwota odsetek kapitałowych została przy tym określona wprost w umowie, a roszczenie w tym zakresie nie budziło wątpliwości.

Zarzuty pełnomocnika pozwanego podnoszone w sprzeciwie okazały się chybione. W pierwszej kolejności należy wskazać, że powód w sposób niebudzący wątpliwości wykazał swoją legitymację czynną. Wbrew twierdzeniom zawartym w sprzeciwie od nakazu zapłaty, do pozwu dołączono umowy cesji wierzytelności zawarte między powodem a poprzednim wierzycielem - (...) z siedzibą w T. oraz pomiędzy wskazanym a pierwotnym wierzycielem – stroną umowy pożyczki. Wbrew twierdzeniom pełnomocnika pozwanego treść złożonych dokumentów jest z punktu widzenia przedmiotowej sprawy kompletna. W sposób niebudzący wątpliwości wynikają z nich strony umowy oraz ich przedmiot w postaci szeregu określonych wierzytelności. Wierzytelności te przy obydwu umowach zostały wyszczególnione w załącznikach. Nie znajduje uzasadnienia twierdzenie, że załączniki te zostały stworzone przez występującego w sprawie pełnomocnika powoda „poprzez przesłonięcie ich treści”. Z punktu widzenia przedmiotowej sprawy istotne było wyszczególnienie w załącznikach wierzytelności służącej przeciwko pozwanemu – co bez wątpienia miało miejsce w obydwu przypadkach. W załączniku wskazano na numer pożyczki pozwanego, jego imię i nazwisko oraz kwoty należności zbieżne z kwotami widniejącymi na umowie. Nie budzi wątpliwości, że przedmiotem przelewów była wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki nr (...). Fakt utajnienia innych zawartych na liście wierzytelności nie ma w tym zakresie żadnego znaczenia.

Zgodnie z dyspozycją art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. Jest to jedynie zmiana podmiotowa stosunku zobowiązaniowego. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który

zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy przelewu, wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami.

Całość powyższych rozważań prowadzi do wniosku, iż strona powodowa wykazała swoją legitymację procesową. Złożone do akt dokumenty pozwalają jednoznacznie stwierdzić, iż przejście wierzytelności miało miejsce, wynika z nich bowiem kiedy i pomiędzy jakimi stronami doszło do zawarcia umowy przelewu wierzytelności, wobec kogo wierzytelność przysługiwała, jakie było źródło jej powstania oraz jaka była wysokość zadłużenia pozwanego w dacie nabycia wierzytelności przez powoda.

Chybiony był także zarzut braku legitymacji biernej pozwanego, sprowadzający się do zarzutów braku zawarcia przez pozwanego umowy pożyczki oraz nieotrzymania jakichkolwiek środków finansowych od pierwotnego wierzyciela. Powód złożył do akt potwierdzenie przelewu kwoty pożyczki na rachunek bankowy pozwanego. Złożył także dokument umowy zawartej na odległość, na którym widnieją szczegółowe dane osobowe pozwanego, w tym numer PESEL oraz numer dowodu osobistego.

Wymaga w tym miejscu zaznaczenia, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego wymagania uprawdopodobnienia zawarcia i dokonania czynności prawnej pożyczki spełnia np. dowód wpłaty, potwierdzający dokonanie przesunięcia majątkowego. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2004 r., II CK 527/03, LEX nr 174143), czy też wprost dowód przelewu na konto (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. I CSK 182/178240).

Zgodnie z art. 77² kc do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Zgodnie zaś z art. 77³ kc dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią. Z kolei art. 245 kpc dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Umowa zawarta przez pozwanego została zawarta na odległość, w formie dokumentowej. Wykorzystanie takiej formy tłumaczy brak podpisów stron pod zawartą umową. W umowie wskazano natomiast szczegółowo dane osobowe stron, w tym adres, nr PESEL oraz nr dowodu osobistego pozwanego. Spełnione zostały więc warunki z art. 77² kc, który reguluje zawarcie czynności prawnej w formie dokumentowej. Jak wskazuje się w literaturze: „przesłanka identyfikacji osoby składającej oświadczenie w formie dokumentowej jest spełniona wówczas, gdy treść dokumentu lub okoliczności związane z jego wystawieniem wskazują na osobę jego wystawcy. Chodzi tu o potencjalną możliwość identyfikacji, możliwość przypisania złożonego oświadczenia woli do danej osoby, a nie taki stopień pewności ustaleń, jaki wynika ze złożenia własnoręcznego podpisu na dokumencie pisemnym, czy kwalifikowanego podpisu elektronicznego oświadczenia woli złożonego w formie elektronicznej” (J. Sadowski [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, cz. 2 (art. 56–125), red. J. Gudowski, Warszawa 2021, art. 77(2)). Mając na uwadze powyższe należy więc stwierdzić niezasadność zarzutu niezawarcia umowy pożyczki. Fakt jej zawarcia został bowiem wykazany przez złożenie stosownych dokumentów.

Natomiast fakt, iż umowa zawarta w formie dokumentowej nie zawiera podpisów własnoręcznych czy też elektronicznych, nie pozostaje bez wpływu na jej moc dowodową w postępowaniu cywilnym. Jak trafnie wskazuje się w literaturze: „pismo niepodpisane, ale odpowiadające warunkom dokumentu (art. 77³ k.c.) i warunkom dowodu z dokumentów tekstowych (art. 243¹ k.p.c.) jest także dokumentem prywatnym, ale nie należy do grupy dokumentów sporządzonych w formie pisemnej albo elektronicznej. Tym samym dokument taki nie korzysta z żadnych domniemań prawnych, tj. z domniemania autentyczności (art. 253) ani z domniemania, iż wystawca tego dokumentu złożył zawarte w nim oświadczenie (art. 245). Dokument taki wyraża formę dokumentową i również – tak jak dokumenty prywatne wymienione w art. 245 – jest pełnoprawnym środkiem dowodowym (K. Knoppek [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1–366, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, art. 245). Identycznie wyglądając będzie kwestia mocy dowodowej wydruków z rachunków bankowych czy potwierdzeń przelewów bankowych, które

siłą rzeczy nie wymagają złożenia podpisu, są bowiem generowane automatycznie ze strony internetowej podmiotu obsługującego transakcję. Stanowią one dokumenty w rozumieniu materialnoprawnym, są bowiem nośnikami informacji umożliwiającym zapoznanie się z jej treścią. Brak złożenia podpisu pod wskazanymi dokumentami pozbawia je natomiast określonych przez prawo procesowe skutków, co wskazano powyżej.

Powód wykazał roszczenie składając dokumentację, która m.in. dowodziła zawarcia umowy w formie dokumentowej oraz przekazania środków na rachunek bankowy pozwanego. Jeżeli pozwany kwestionuje treść złożonych w sprawie dokumentów, w tym treść czy autentyczność umowy pożyczki zawartej w formie dokumentowej, winien przywołać dowody na poparcie swoich twierdzeń, stosownie do art. 232 zdanie 1 kpc, względnie w sposób przekonujący, wyczerpujący i szczegółowy opisać, dlaczego w jego ocenie złożone dowody są niewiarygodne. Przyjęcie przez pozwanego postawy biernej w sytuacji w której powód przedstawia wiarygodne dowody na poparcie faktów, z których wywodzi roszczenie, prowadzić musi do uwzględnienia roszczenia. Jakkolwiek pozwanego nie obciąża ciężar wykazania niezasadności roszczenia, to może on za pomocą tzw. dowodu przeciwnego negować dowody główne wysuwane przez powoda, a tym samym negować wynikające z nich fakty. W ten sposób strona pozwana może doprowadzić „do takiego stanu niepewności, określanego mianem non liquet (niejasne), sąd będzie musiał uznać, że dany fakt nie został przez jej przeciwnika udowodniony. A ponieważ skutki prawne mogą być wywodzone tylko z faktów wykazanych, opisany stan spowoduje przegranie sprawy przez podmiot obciążony ciężarem dowodu” (B. Janiszewska [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, cz. 1 (art. 1–55(4)), red. J. Gudowski, Warszawa 2021, art. 6). Jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego: „jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscepcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa” (Wyrok SN z 20.04.1982 r., I CR 79/82, LEX nr 8416, zob. też Wyrok SN z 20.12.2006 r., IV CSK 299/06, LEX nr 233051).

W przedmiotowej sprawie pozwany nie zrealizował wskazanego ciężaru procesowego. Pozwany nie wskazał chociażby skąd na umowie pożyczki znalazły się jego szczegółowe dane osobowe (wystarczające do przyjęcia, że umowę zawarto w formie dokumentowej). Sama negacja faktów, wykazanych w sposób niebudzący wątpliwości przez powoda za pomocą dowodów wymienionych powyżej w uzasadnieniu, nie może zostać wobec tego uznana za skuteczną obronę. Jak już wywiedziono, nieskuteczne były także argumenty mające podważyć moc dowodową złożonych w sprawie dokumentów.

O odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2¹ kc. Początkową datą naliczenia odsetek był dzień 11 listopada 2019 r., od tego dnia bowiem dłużnik znajdował się w opóźnieniu ze spłatą pożyczki.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do art. 98 § 1 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na wskazane koszty złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 200 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł, opłata skarbową w kwocie 17 zł – łącznie 1117 zł.